

สถานการณ์หมอกควันภาคใต้ ปี ๒๕๕๖

ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ จังหวัดในภาคใต้ตอนล่างฝั่งอ่าวไทย ได้รับผลกระทบจากหมอกควันข้ามแดน อันมีสาเหตุจากการเผาป่าและพื้นที่เกษตร บริเวณตอนกลางของเกาะสุมาตรา อินโดนีเซีย ทำให้เกิดหมอกควันปกคลุมหนาแน่น ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดควันที่เกิดขึ้นไปยังช่องแคบมะละกา ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ทะเลจีนใต้ และภาคใต้ของประเทศไทย โดยจังหวัดที่ได้รับผลกระทบมากคือจังหวัดสงขลาและนราธิวาส ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในจังหวัดนราธิวาส สูงสุด ๑๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งสูงเกินมาตรฐาน และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สาเหตุหลักของปัญหาหมอกควันภาคใต้ ได้แก่ ๑) มลพิษหมอกควันข้ามแดน และ ๒) หมอกควันจากการเผาพื้นที่พรุในภาคใต้ของไทย ดังนั้นการป้องกันและแก้ไขปัญหา จึงประกอบด้วย

การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

๑. ติดตามตรวจวัดและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ (www.aqmthai.com) แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน "Air4Thai" หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
๒. ติดตามสถานการณ์และแจ้งเตือนประชาชน โดยให้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ (สงขลา) เป็นหน่วยงานหลักในการรายงานข้อมูล ผ่านเว็บไซต์สำนักงาน (www.reo16.mnre.go.th) เป็นประจำทุกวัน และให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในระดับจังหวัดในการรายงานข้อมูลให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน และเครือข่ายในพื้นที่
๓. เจรจาในการประชุมอาเซียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศอาเซียน เช่น การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔๖ ในระหว่างวันที่ ๒๙ มิถุนายน - ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม และการประชุม 15th TWG&MSC เพื่อหารือเร่งด่วนในระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ ประเทศมาเลเซีย

การแก้ไขปัญหาหมอกควันจากการเผาพื้นที่พรุในภาคใต้ของไทย

ขณะนี้ ยังไม่พบไฟในพื้นที่พรุในภาคใต้ของไทย แต่หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กรมอุทยานฯ กรมป่าไม้ จังหวัด กรมชลประทาน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ ดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำในพรุทั้งระบบ ตามโครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนังฯ เก็บน้ำในลำคลองสาขา คลองซอย และคลองไส้ไก่จัดทำ ซ่อมแซมฝายน้ำล้น ทำนบน้ำชั่วคราว จัดทำแหล่งสำรองน้ำในพื้นที่พรุ และการขอรับการสนับสนุนการทำฝนหลวงเพื่อสร้างความชุ่มชื้นในพื้นที่
๒. มาตรการป้องกันไฟป่า และหมอกควัน ได้แก่ การประกาศให้หมู่บ้านบริเวณป่าพรุ เป็นเขตควบคุมไฟป่า ขอความร่วมมืองดการเผาในพื้นที่การเกษตร ส่งเสริมการเกษตรปลอดการเผา สนธิกำลังกรมอุทยานฯ

และกรมป่าไม้ เพื่อลาดตระเวนป้องกันไฟ การป้องกันปรามเชิงรุกโดยใช้อากาศยาน และการตั้งจุดตรวจการ
เข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าพรุ ในช่วงฤดูแล้ง

๓. มาตรการประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่า ได้แก่ จัดชุดลาดตระเวน ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ถึงครัวเรือน
ร่วมประชุมกลุ่มย่อย ประจำเดือนของหมู่บ้าน และขอความร่วมมืองดเว้น การจุดไฟใกล้พื้นที่ป่าพรุ การ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน และการจัดทำเอกสารเผยแพร่ และชุดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่สถานการณ์
ไฟป่า และสร้างจิตสำนึกอย่างต่อเนื่อง

๔. มาตรการดับไฟป่า ได้แก่ การเตรียมความพร้อมบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือ การฝึกซ้อมแผน
ระดมพลดับไฟป่า บูรณาการเจ้าหน้าที่ระหว่าง กรมอุทยานฯ และ กรมป่าไม้ และการฝึกอบรมเครือข่าย
มูลนิธิกุ๊กกั๊ย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครฝ่ายปกครอง
ทั้งนี้ จากการที่มีฝนตกทั้งในพื้นที่ไฟไหม้บริเวณตอนกลางของเกาะสุมาตรา และหลายจังหวัดในภาคใต้
ตอนล่าง รวมทั้งจังหวัดนราธิวาส ทำให้ปริมาณหมอกควันเริ่มลดลงในวันที่ ๒๖ มิถุนายน โดยปริมาณ
PM10 ในจังหวัดนราธิวาส ลดลงเหลือ ๘๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในวันนี้ (๒๗ มิถุนายน)
PM10 ในจังหวัดสงขลา ยะลา และนราธิวาส มีค่าเท่ากับ ๔๙ ๓๗ และ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
ตามลำดับ คุณภาพอากาศในทุกสถานีของภาคใต้กลับเข้าสู่ระดับปกติ

สำหรับการคาดการณ์แนวโน้มของปัญหาหมอกควันข้ามแดน ปี ๒๕๕๖ ภาคใต้ตอนล่างของไทยอาจได้รับ
ผลกระทบจากหมอกควันข้ามแดนในลักษณะเป็นครั้งคราว ไม่ต่อเนื่อง ในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม
เนื่องจากการคาดการณ์ว่าหน้าแล้งของอินโดนีเซียจะยาวนานถึงต้นเดือนตุลาคม โดยในช่วงเดือน
กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๖ ปริมาณน้ำฝนในบริเวณตอนบนและตอนกลางของเกาะสุมาตรา จะต่ำกว่า
ปกติเล็กน้อย ดังนั้น หากภาวะแห้งแล้งเกิดติดต่อกันเป็นสัปดาห์โดยไม่มีฝนตก จะเป็นปัจจัยให้เกิดการ
เผาป่าและพื้นที่เกษตร เมื่อประกอบกับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะพัดพาหมอกควันเข้าสู่
ประเทศตอนบนของเกาะสุมาตรา ซึ่งรวมถึงภาคใต้ของประเทศไทยด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ทั้งในระดับประเทศ
และระดับภูมิภาคอาเซียน จะทำให้การเผาพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรในอินโดนีเซีย และโอกาสการเกิดไฟ
ไหม้ป่าพรุในประเทศไทยลดลง ผลกระทบจากปัญหาหมอกควันที่ประเทศไทยอาจได้รับในอีก ๒ เดือน
ข้างหน้าจะมีความรุนแรงน้อยลงกว่าที่เกิดขึ้นสัปดาห์ที่ผ่านมา

ฝ่ายเผยแพร่ และ ประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการ กรมควบคุมมลพิษ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๙๘ ๒๐๘๒ - ๔ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๒๐๘๕ www.pcd.go.th
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม www.mnre.go.th